

Varhaník, Jiří

Zemřel Miroslav Plaček (Svobodín 19.9.1943 – Praha 24.1.2025)

Archaeologia historica. 2025, vol. 50, iss. 1, pp. 403-404

ISSN 0231-5823 (print); ISSN 2336-4386 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.82359>

Access Date: 01. 07. 2025

Version: 20250625

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

KRONIKA

Za Mirkem Plačkem

Že časy pádí, to je nám všem známe
 Vše mizí v dálce jako dětské vláčky
 U sklenky, Mírku, na tě vzpomínáme
 a buď si jistý, že to není plačky

Zdeněk Dragoun

Miroslav Plaček na 47. konferenci AH v Chebu, 2015.

Zemřel Miroslav Plaček

(Svobodín 19. 9. 1943 – Praha 24. 1. 2025)

Dne 24. ledna letošního roku zemřel ve věku 81 let po několikaměsíční nemoci významný medievista doc. Ing. et PhDr. Miroslav Plaček. Dlouho působil v technických profesích na východní Moravě a vedle svého zaměstnání projevoval hluboký zájem o středověká panská sídla, genealogii šlechtických rodů a dějiny osídlení, přičemž neúnavně v terénu dokumentoval pozůstatky především moravských hradů a tvrzí, ale také lokalit v Čechách a na Slovensku, posléze i v Rakousku a Středomoří. Po počátečních popularizačních statích v časopise *Věda a život* se od 80. let jeho příspěvky začaly stále častěji objevovat v odborném tisku. Profesionálně se však této problematice začal věnovat až ve druhé polovině svého života.

V roce 1989 zahájil studium oborů historie – archeologie na Masarykově univerzitě v Brně, které dokončil v roce 1993. Od roku 1997 působil v tamním Historickém ústavu a Ústavu archeologie a muzeologie – zpočátku jako externista, posléze jako odborný asistent a docent –, kde pokračoval ve své dlouhodobé spolupráci s profesorem Zdeňkem Měřinským. V roce 2006 se habilitoval na Filozofické fakultě Univerzity v Hradci Králové prací *Moravský šlechtický rod erbu vrchních pruhů*. Od roku 2012 přednášel též v Ústavu archeologie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. V rámci své pedagogické činnosti dále působil jako oponent a konzultant bakalářských a magisterských prací, kromě toho přednášel na Univerzitě třetího věku při Univerzitě Palackého v Olomouci a při Masarykově univerzitě, v jejím Univerzitním centru v Telči.

Jeho publikační činnost byla neobyčejně rozsáhlá a mnohotvárná, což odpovídalo mimořádně širokému spektru jeho badatelských zájmů, od monografií jednotlivých objektů, včetně torzálních architektur a jejich reliktů v terénu, přes analytické rozborů hradů, zámků a tvrzí po historické studie, zaměřené většinou na dějiny měst a šlechtických rodů.

Zásadní význam mají zejména jeho syntetické práce, počáteční *Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku* (Praha 1996, druhé vydání 1999), dále pak rozsáhlejší *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, zámků a tvrzí* (Praha 2001, druhé vydání 2007), doplněná později o Dodatky (Praha 2007), *Encyklopedie slovenských hradů* (s Martinem Bónou, Praha 2007), *Zaniklé hrady, zámky a tvrze na Moravě* (s Františkem Musilem, Praha 2003) a *Zaniklé hrady, zámky a tvrze Čech, Moravy a Slezska po roce 1945* (s F. Musilem a Jiřím Úlvcem, Praha 2005).

Na úspěšnou popularizační řadu Copuli lapidum – Hromady kamení I–V (s Pavlem Šimečkem a Veronikou Skálovou), věnovanou moravským lokalitám, navázala obdobně koncipovaná společná práce *Cumuli lapidum – Hromady kamení. Hrady, hrádky a tvrze Pardubického kraje* (Brno 2024). K vydání této publikace, jejíž přípravě se v posledních letech jako hlavní autor intenzivně věnoval, došlo v době, kdy již byl hospitalizován, a jeho podíl na ní tak uzavírá jeho velice obsáhlou bibliografii.

Miroslav Plaček představoval respektovanou osobnost pro své hluboké znalosti a ochotu ke kolegiální diskusi, ale byl též oblíbený pro své osobní vlastnosti. Přes své vyčerpávající pracovní nasazení si rád našel čas na setkání s přáteli, kteří při těchto příležitostech oceňovali jeho smysl pro dobré víno a humor. Na konferencích *Archaeologia historica* se stal pověstným jeho burčák, který po řadu ročníků ve značném množství za tímto účelem obětavě nakupoval a přivážel.

Zanechal po sobě úctyhodné dílo.

Čest jeho památce!

Jiří Varhaník